

Ab urbe condita

Bogen

Titus Livius: *Ab urbe condita*. 1786.

Engang i året **753 f.Kr.** slog en ung mand ved navn **Romulus** sin tvillingebror **Remus** ihjel i nærheden af Palatinerhøjen i det nuværende Rom. Romulus blev derefter konge, og den by, han grundlagde på stedet, blev opkaldt efter ham: Rom.

Romulus og **Remus** var tidligere blevet efterladt af deres mor i en lille skål på floden Tiberen, hvor de drev i land og kun overlevede, fordi de blev diet af en hunulv. Enhver kan se motivet i det romerske byvåben i dag.

Sådan startede det, der senere blev til oldtidens længstvarende verdensrige, Romerriget. Eller rettere: Sådan vil den romerske forfatter, **Titus Livius**, gerne have os til at tro, at det gik for sig i den skildring, hvormed han begynder sit kæmpeværk ***Ab urbe condita***, "fra byens begyndelse". Selve beretningen om **Romulus** og **Remus** er naturligvis om ikke det pure opspind, så dog baseret på sagnstof, der ganske vist findes i flere andre beretninger. Arkæologerne har for længst fastslået, at byen Rom har rødder helt tilbage til **900-tallet f.Kr.**

Men **Livius'** værk, der stammer fra begyndelsen af vor tidsregning, bestod ikke kun af sagn og legender, men også af en så omfangsrig redegørelse, at det fyldte hele 142 skrifteruller. Værket var allerede i oldtiden simpelthen **værket om Roms historie**. Velskrevet, efterspurgt, populært, naturligvis specielt blandt dem der kunne læse, overklassen.

Senere, da Romerriget var gået under, gik en stor del af værket tabt, og i dag er **kun ca. 1/3 bevaret**, herunder de første dele, der rummer ovennævnte beretning om **Romulus** og **Remus**.

Forfatteren

Titus Livius (59 f.Kr.-17 e.Kr.) kom fra den by i Norditalien, der i dag hedder Padova. Han hørte til overklassen, kendte endda selveste kejser **Augustus**. Men i modsætning til snart sagt alle andre mandlige medlemmer af samme overklasse beskæftigede

han sig aldrig med **offentlige anliggender, res publica**, såsom administration, politik, krig, militær o.s.v. Så meget desto mere tid brugte han på sit værk om Romerrigets historie. Planen havde været, at beretningen skulle føres helt frem til øjeblikket her og nu, men det mål nåede han ikke. Da han døde i **17 e.Kr.**, var han kun nået til år **9 e.Kr.**

Det er klart, at **Livius** var en stor fan af Romerriget. Personerne er det vigtigste i hans beretning. Det betød ikke så meget, om man havde succes her i livet. Det var romernes høje moralske standard, der var afgørende – og altid havde været det iflg. **Livius**. Enhver romer med respekt for sig selv og sin by og dens historie måtte naturligvis dvæle ved **alle de mange krige** og al den megen vold, der havde gjort rigets opkomst og vækst mulig. De puniske krige, f.eks., da Rom i **200-** og **100-tallet f.Kr.** etablerede sig som den dominerende magt i middelhavsregionen, får fyldig omtale hos **Livius**. Borgerkrige havde der også været i stort tal, og i **Livius'** egen levetid blev resultatet, at Rom forvandlede sig **fra republik til kejserrige**. **Livius** betegnede selv begivenheden som et afgørende vendepunkt, begyndelsen til en ny gylden æra. Meget tydede på, at han havde ret, men meget pegede også i retning af, at Rom fra nu af drev mere og mere i retning af et autoritært diktatur.

Baggrunden

Livius' værk står i dag på skolen i så **mange udgaver**, at man umiddelbart undrer sig. Men forklaringen er, at dette værk til alle tider har været blandt de største og berømteste historiske fremstillinger fra og om oldtidens Rom. Ikke så meget p.g.a. metoden og originaliteten – her var de gamle grækere langt mere kreative og banebrydende – folk som **Plutarch**, **Thukydid** og **Herodot**, der også er rigt repræsenteret på skolens bibliotek.

Nej, berømmelsen skyldes emnet: Rom, Romerriget, Imperium Romanum. Tænk engang: Oldtidens kæmperige, omfattende mere end en femtedel af den samlede menneskehed. Med et areal, der – da det var nået til sin højeste **udstrækning** – gik fra Arabien til Atlanterhavet og fra Skotland til et godt stykke ned i Sahara. Og med en **varighed** på godt og vel 1.000 år, ja, faktisk længere endnu, hvis man regner Det Østromerske Rige med hovedstad i vore dages Istanbul med. Det holdt helt frem til **1453**.

Et rige, der i snart sagt enhver henseende skulle få **afgørende betydning for nutidens kultur og samfund**. Tænk på infrastrukturen, hvor mange af Europa veje i dag går tilbage til Romerriget. Tænk på **sproget latin**, der førte til moderne sprog som fransk, italiensk og spansk, og som stadig bruges som fagsprog i flere sammenhænge. Eller tænk på **romernes statsforfatning**, der blev brugt som forbilleder f.eks. i Frankrig og USA. Og tænk ikke mindst på alle de mange gange, europæerne senere **forsøgte at genoplive Romerriget** – **Karl den Stores** rige i **800-tallet**. Det tysk-romerske rige op gennem middelalderen og nyere tid. Eller **Napoleons** rige, for den sags skyld.

Jo, der er rigelig grund til at interessere sig for det gamle Rom selv i dag.